

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Схвалено Вченою радою
ВНЗ «Національна академія управління»
від «13» травня 2022 р., протокол № 3

Голова Вченої ради

С.А. Єрохін

Введено в дію наказом ректора
№13-ОД від 13.05.2022 р.

**ПРОГРАМА
вступного іспиту зі спеціальності (фаховий іспит)
для вступу на навчання
на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
у 2022 році**

(освітньо-наукова програма «Економіка»)

Київ-2022

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

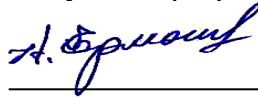

Сергій ЄРОХІН
(прізвище, ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою маркетингу, економіки, управління
та адміністрування
протокол № 4
від «28» квітня 2022 року

Завідувач кафедри

Микола ЄРМОШЕНКО
(прізвище, ініціали)

Розробники:

д.е.н., проф. С.А. Єрохін
д.ф.-м.н., проф. О.К. Лопатін
д.е.н. І.В. Паризький
к.е.н., доц. В.Р. Костюк
к.е.н. Ю.М. Неговська
к.е.н., доц. М.В. Штань

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
II. СТРУКТУРА.....	6
III. ТИПОВІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ).....	15
VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	24
V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного іспиту зі спеціальності (фахового іспиту) – перевірка рівня знань вступників та їх системності з метою допуску до проходження вступних випробувань та конкурсного відбору для вступу на навчання на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Програма вступного іспиту зі спеціальності (фахового іспиту) є єдиною для всіх вступників на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка».

Вступний іспит зі спеціальності (фаховий іспит) для вступників на спеціальність 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка» проводиться за тестовими завданнями, які складаються з дисциплін професійної підготовки відповідно до наведеної нижче програми.

Завдання містять 25 тестів, які структурно охоплюють окремі теми таких навчальних дисциплін:

1. *Мікроекономіка та макроекономіка;*
2. *Національна та регіональна економіка;*
3. *Міжнародна економіка;*
4. *Економічна статистика;*
5. *Оптимізаційні методи та моделі.*

Форма проведення – тестові завдання з використанням технологій дистанційного навчання (у форматі гугл-тесту) у синхронному режимі (відеоконференція) з цифровою фіксацією процесу їх складання.

Тривалість проведення – 40 хвилин.

Максимальний конкурсний бал – 100 балів.

При виконанні завдань вступного іспиту зі спеціальності (фахового іспиту) необхідно дотримуватись принципів академічної доброчесності та етики академічних відносин.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА ТА МАКРОЕКОНОМІКА

Предмет і метод мікроекономіки. Теорія граничної корисності й поведінка споживача. Ординалістська теорія поведінки споживача. Аналіз поведінки споживача. Попит і пропонування, їх взаємодія.

Мікроекономічна модель підприємства. Витрати і результати виробництва.

Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок. Олігополія і монополістична конкуренція.

Загальна характеристика факторних ринків. Ринок праці. Ринок капіталу.

Загальна рівновага конкурентних ринків. Зовнішні ефекти в ринковій економіці та їх державне регулювання. Трансформаційні ефекти та мікросистема. Трансформаційні ефекти та мікросистема.

Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Ринок праці. Товарний ринок. Грошовий ринок. Інфляційний механізм. Споживання домогосподарств. Приватні інвестиції. Сукупні витрати і ВВП. Економічна динаміка.

Держава в системі макроекономічного регулювання. Зовнішньоекономічна діяльність.

РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки.

Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка. Фінансова система національної економіки.

Державність та державне управління національною економікою. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.

Прогнозування та програмування національної економіки. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники

Теорія та концепції розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил і регіональної економіки.

Економічне районування та територіальна організація продуктивних сил. Наукові методи аналізу розміщення продуктивних сил і рівнів економічного розвитку регіонів.

Природно-ресурсний потенціал і його економічна оцінка. Населення і трудові ресурси.. Виробничий та науково-технічний потенціал.

Господарський комплекс України, особливості структури і трансформація в ринкових умовах. Міжгалузеві комплекси та їх роль у розвитку економіки України.

Сутність регіональної економіки та її територіальні особливості. Економіка регіонів України та особливості регіонального розвитку. Регіональна економічна

політика України та управління регіональним розвитком

РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Система міжнародних економічних відносин.
Міжнародна торгівля. Міжнародні інвестиції. Міжнародний кредит.
Міжнародна міграція робочої сили.
Світова валютна система. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс.
Міжнародна економічна інтеграція. Глобалізація і економічний розвиток.

РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

Предмет і метод економічної статистики.
Статистичне спостереження. Зведення і групування статистичних даних.
Статистичні показники.
Аналіз рядів розподілу. Вибірковий метод. Перевірка статистичних гіпотез.
Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Динамічні ряди. Індeksi.
Графічний метод.

РОЗДІЛ 5. ОПТИМІЗАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ

Концептуальні аспекти математичного моделювання економіки.
Оптимізаційні економіко-математичні моделі та методи їх розв'язання.
Загальна постановка задачі лінійного програмування.
Теорія двоїстості та аналіз лінійних моделей оптимізаційних задач.
Аналіз та управління ризиком в економіці.
Система показників кількісного оцінювання ступеня ризику

III. ТИПОВІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ФАХОВОГО ІСПИТУ)

Усі тестові завдання - закритого типу, тобто містять лише одну вірну відповідь.

Тест 1. *Якщо номінальна пропозиція грошей збільшиться на 5%, рівень цін зросте на:*

- а) збільшиться на 9%
- б) знизиться на 1%
- в) теорією, реальний дохід
- г) збільшиться на 1%

Тест 2. *Якщо попит еластичний, це означає, що:*

- а) $E_d = \infty$
- б) $E_d > 1$
- в) $E_d = 1$
- г) сумарна виручка збільшується з підвищенням ціни

Тест 3. *У світовій економіці промислово розвинені країни та країни перехідної економіки можна виділити на основі критеріїв:*

- а) щорічні темпи інфляції, рівень безробіття;
- б) економічний потенціал країни;
- в) ВВП душу населення, галузева і інституційна структура економіки, соціальна структура суспільства;
- г) річні темпи зростання ВВП

Тест 4. *Закономірність – це:*

- а) коливання, зміна кількісних значень ознак одиниць сукупності;
- б) повторюваність, порядок появи певних подій в явищах;
- в) характеристика одиниці статистичної сукупності;
- г) множина подібних між собою явищ.

.
. .
.

Тест N...

VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступників за вступним іспитом зі спеціальності проводиться за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Тестові завдання містять 25 тестових завдань, які структурно охоплюють увесь матеріал, що винесений на вступний іспит.

Кожна вірна відповідь на тестове завдання Вступний іспит зі спеціальності (фаховий іспит) складає 4 бали.

Максимальна загальна кількість балів за виконання тестових завдань складає 100 балів.

Вступник допускається до подальших випробувань, якщо за результатами вступного іспиту зі спеціальності, набрано не менше 60 балів (15 правильних відповідей).

Якщо вступник склав вступний іспит зі спеціальності на 59 балів і менше - він втрачає право брати участь у конкурсному відборі на цю освітню програму/спеціальність.

Шкала та критерії оцінювання вступного іспиту зі спеціальності наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Шкала та критерії оцінювання вступного іспиту зі спеціальності

Бали	Оцінка за шкалою ЗВО	Критерії оцінювання
90-100	відмінно	Вступник повною мірою володіє програмним матеріалом, виявляє ґрунтовні знання основної та додаткової літератури.
75-89	добре	Вступник демонструє належний рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
60-74	задовільно	Вступник в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуюються складнощі в застосуванні знань.
0-59	незадовільно	Вступник не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА ТА МАКРОЕКОНОМІКА

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. /С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2017. Кн. 1: 567 с.
2. Мікроекономіка [Текст]: метод. рек. до вивч. дисц. / О.О. Фоміна, О.О. Зиза, К.С. Москаленко; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економічної теорії. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. 54 с.
3. Хмель С.М. Мікроекономіка: задачі, вправи, тести [Текст]: [навч. посіб.] / С.М. Хмель, В.І. Хмель, О.В. Зіброва. Харків : ХАІ, 2016. 59 с.
4. Дружиніна В.В. Мікроекономіка [Текст]: навч. посіб. / В.В. Дружиніна, О.І. Чорноус. Харків: Друкарня Мадрид, 2015. 254 с
5. Оверченко В.І., Мажак З.М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посібник / за наук. ред. О.Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 2015. 348 с
6. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка : підручник : у 2 кн. / С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін ; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2017. Кн. 1: 567 с.
7. Базилевич В.Д. Макроекономіка: підручник / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик. Київ: Знання, 2015. 694 с.
8. Макроекономіка: підручник / О.М. Козакова, Е.М. Забарна. Херсон: Олді-плюс, 2019. 428 с
9. Макроекономіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2- ге вид., доп. та перероб. / Н.А. Тюхтенко, К.М. Синякова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 352 с.
10. Макроекономіка: базовий курс / [І.Й. Малий, І.Ф. Радіонова, Т.Ф. Куценко та ін.]. Київ: КНЕУ, 2016. 254 с.
11. Макроекономіка: [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / Резнік Н.П., Талавиря М.П., Пащенко О.В.; Київ. міжнар. ун-т. Київ: КиМУ, 2015. 553 с.
12. Скорик Г.І., Швецова М.Б., Стецюк П.І. Вступ до макро- і мікроекономіки: Навчальний посібник / Г.І. Скорик, М.Б. Швецова, П.І. Стецюк. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164 с.

РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

1. Буряковський В.В. Національна економіка: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Д.: Наука і освіта, 2017. 310 с.
2. Заблоцький Б.Ф. Національна економіка: Підручник. Львів: Новий світ 2000, 2017. 582 с.
3. Куцик П.О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 1 / Куцик П.О., Ковтун О.І. Башнянин Г.І. Львів: Растр 7, 2016. 460 с.

4. Куцик П.О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П.О., Ковтун О.І. Башнянин Г.І. Львів: Растр 7, 2017. 400 с.
5. Національна економіка: підручник / за ред. П.В. Круша. К.: Каравела, 2016. 416 с.
6. Старостенко Г.Г., Онишко С.В. Поснова Т.В. Національна економіка: навч. посібник. К.: Ліра-К. 2016. 432 с.
7. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи здобувач вищої освіти і в закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. 284 с
8. Ковтун О.І. Регіональна економіка: практикум / Ковтун О.І. Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2018. 198 с.
9. Аванесова Н.Е. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка [Текст]: підручник / Н.Е. Аванесова ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків: Щедра садиба плюс, 2015. 223 с.
10. Дадашев Б.А. Регіональна економіка [текст]: навчальний посібник / Б.А. Дадашев, В.П. Гордієнко, В.В. Обливанцов. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 202 с.
11. Мартусенко І.В. Регіональна економіка: підручник / І.В. Мартусенко, Б.В. Погріщук. Тернопіль: Крок. 2015. 626 с.
12. Жук М.В. Регіональна економіка : Підручник. / К.: ВЦ «Академія», 2018. 416 с.

РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

1. Gerber J. (2017). International Economics, Global Edition. Pearson. 510 p. 2. Krugman, P.R., Obstfeld, M., & Melitz, M.J. (2017).
2. International Economics: Theory and Policy. [rental edition], 11th Edition. 800 p.
3. Salvatore D. (2019) International Economics, 13th Edition. John Wiley & Sons, 720 p.
4. Козак Ю.Г. (2017) Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. Київ: Центр навчальної літератури. 228 с.

РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

1. Бізнес-статистика: навч. посібник / [Матковський С.О., Гринькевич О.С., Вдовин М.Л., Вільчинська О.М., Марець О.Р., Сорочак О.З.] Київ: Алерта, 2016. 281 с.
2. Костюк В.О. Прикладна статистика: навч. посібник / В.О. Костюк; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015. 191 с.
3. Краєвський В.М. Статистика: навч. посіб. / В.М. Краєвський, Я.О. Остапенко, Н. В. Параниця // Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 218 с.
4. Педченко Г.П. Статистика: Навчальний посібник / Г.П. Педченко.

Мелітополь: Колор Принт, 2018. 266 с.

РОЗДІЛ 5. ОПТИМІЗАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ

1. Білоусова С.В. Економіко-математичне моделювання: компендіум і практикум: навч. посіб. / С.В. Білоусова, Т.В. Ковальчук. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 524 с.
2. Вовк В.М., Зомчак Л.М. Оптимізаційні методи і моделі : Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 360 с.
3. Козьменко О. Економіко-математичні методи та моделі (економетрика): навчальний посібник / О.В. Козьменко, О.В. Кузьменко. Суми: Університетська книга, 2014. 405 с.
4. Михайлова Т.Ф., Максименкова Ю.А. Економікоматематичне моделювання. Аналіз економічного ризику [методичні вказівки до практичних занять]/ Т.Ф. Михайлова, Ю.А. Максименкова. Д.: ДНУЗТ, 2012. 30 с.
5. G.C. Calafiore and L. El Ghaoui. Optimization Models, Cambridge University Press October 2014